

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
ПО ПОДИЕ

ПРЕТИДАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драх-
ме, годишње 36 драхме.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

ШЕСТИ НОВЕМБАР

Једна значајна годишњица

За данашњи велики и значајни дан везује се један од најлепших датума у нашој славној и бурној ратној историји: дан који ће својом садржином чинити једну сјајну епоху у животу нашега витешког и ослободилачког војевања.

То је лепа, двострука свечаност која је нераздвајни елемент нашег дивног и поносног Битоља, места које у свима нијансама изражава нашу снагу и моћ, наш живот и душу, или боље то је живи споменик који највеличанственије симболише нашу садашњост и будућност, наш национални индивидуализам — оно, што је олично у тако дивној епопеји која је заузела најлепше странице у повесници наших дивовских пре-дузећа и надчовечанских напора.

На данашњи дан, пет година, завршена је велика и чувена битовљска битка, после које је победоносна српска војска ушла, на челу свога Врховнога Команданта, у наш лепо Битољчије је становништво обасуло своје ослободиоце најлепшим цвећем признања и вечите захвалности, кличући онима који кроз крваве борбе и победе уђоше у славу и будућност.

Али Провиђењу је било угодно да после три године поведе наш народ и путем тешких подвига, да му пружи сву горчињу и чемер земаљских и страчних искушења, како би се могао препородити и оживотворити наш народни карактер, да би биле удоостојени светог васкрсења нашег народног ослобођења и уједињења.

И онда, кад су наши вековни непријатељи и крвави злотвори пировали под утицајем тренутних и варљивих користи, деси се такво чудо, које им наговести да је српски несаломљиви дух јачи од најтврђег челика и силнији од паклених и смртоносних оруђа.

Српска војска, снажна и отмена, силна и племенита, страшна и великодушна, наоружана вером божанске правде,

помогнута од својих великих и оданих пријатеља и савезника, пошла је напред, да још једном испољи своју титанску снагу и за кратко време савременаци су се још једном уверили да је она јача од Кајмакчаланана, тврђа од безброј стеновитих и гвоздених Чука и постојања од технике највећег савршенства!

Бугари, који су са охолом самопоуздањем и надменим поносом доказивали целом свету да нема те ратне технике, нити људске силе, која је кадра и способна да пробије њихове јужне границе, ограђене дубоким рововима, нечувеним природним препрекама, сиљном жидом и бетоном, доживе страшна разочарења, јер диновски падећи, неизмерно покр-твобање победилаца са Куманова и Брегалнице, са Цера и Рудника, посведочише да су у својим прегнућима и својим узвишењем делима надмашили и превазишли и своје претке и своје савременике. Они, што је многим изгледало недостижно и незаузимаљиво, освојише наше армије. И тако се први период наше славне прошлогодишње октобарске офанзиве круниса ослобођењем Битоља који је придружен слободном Српству оног истог дана, када је први пут ослобођен из турског ропства.

Тако је Битољ и по други пут постао сведок бегства деморалисаних непријатеља Српства, који су у дивљој паници напустили своје ратне и освајачке пленове, а још више, Битољ је, наговести осталом потиштеном и троименом нашем народу да су дан ослобођења скори.

И тако се две свечане епизоде слише у једну сјајну епоху, која ће бити свима поколењима узор храбрости и витештва и сјајно сведочанство српске животне способности и пожртвовања!

Нама су путеви Судбине непознати, али божанска Промисао која је упутила наше армије преко Куманова на Облаково, кроз Једрене у Скадар, са Брегалнице,

преко Цера на Романију; Провиђење које је наше славне легионе извело на горди Кајмакчалан и горостаени Кожух, благословило је наше Свето Дело, јер је и то нераздвајни део оног божанства које оваплоћава истину и правду. А ми се боримо за та света и узвишења начела за која се, заједно с нама, залаже и бори и сав, просвећени свет.

Али сећајући се на данашњи дан наших великих победа, прикупимо наше снаге да задобијемо још једну велику победу, а то је наше *стриљење*, јер онај који је благословио наш народни програм штити и оне који у ропству и тешком искушењу, као и ми, чекају тај свечани народни празник, који ће поздравити наше свете заставе, које ће прокламовати општи Васкрс и наше српско уједињење!

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Рим, 6. — *Отварање парламента извршено је са нарочитом свечаношћу. Прво је прочитан одушевљен поздрав борцима, који се одупиру непријатељској итавазији. Сви посланици су били на поглама. Ни једно место није било празно. Сви су сматрали за дужност да присуствују овој свечаној церемонији. Г. Орландо држао је говор, у коме је изнео главне идеје политичке и војне ситуације у садашњим моментима. Он је говорио о интервенцији Англо-Француза на италијанском фронту. Цео парламентарни саслушао је стојећи речи г. Орланда и бурно га је поздравио.*

Париз, 6. — *Нова влада представитиће се данас парламенту.*

Париз, 6. — *Говоречи кореспонденту „Њујорк Хералда“, г. Клемансо је изразио своје убекте, да ће Савезници победити 1918. Резултати велике међусавезничке конференције која ће се држати у Паризу биће неочењиви и спасоносни.*

Берн, 6. — *Собрание је одложило рад до децембра.*

Цирих, 6. — *Телерафишу из Берлина, да је тамо стигао кронпринци држао конференције са Килманом и Биловом.*

СИТУАЦИЈА

Политичка

Изјаве, које су Савезнички министри учинили после конференције у Риму, разбистриле су прилично политичку ситуацију. Лојд Џорџ је обновио своје непоколебљиво поверење у крајњи победу, и истакавишу без утезања погрешке учињене у прошлости, наговестило, да је одлукама у Рапалу исход рата обезбеђен. После многих и других перипетија постигнуто је апсолутно јединство погледа и акције између Савезника. Требало је, као што је то лепо истакао Лојд Џорџ, да дође невоља Италије, па да се постигне то капитално јединство, које једино може загарантовати успех.

Париска конференција тек што није отпочела рад. Представници Споразума, као и Сједињених Држава и балканских земаља већ су тамо. Високи значај конференције истакао је довољно сам британски премијер у једном од последњих говора. Она ће имати да у детаљима регулише јединствену и солидарну акцију Савезника у корист што своријег свршетка рата.

Немачка штампа, бележећи конференције у Риму и коментаришући евентуалне одлуке у Паризу, не крије своју бојазан од енергичније и солидарније акције Савезника. „Форвертс“ иде тако далеко, да се показује песимистичан у погледу будућности, и умањујући важност успесица у Италији сматрају да ову кампању кризису за евентуално постигнуће јединства код Савезника, Беоци „Цајт“ уред највећих „триумфа“ у Италији констатује, да је жеља за миром код централних народа јача но икад, а за Аустрију је најважнија потреба. Ова изјава врло је значајна с обзиром на општу политичку ситуацију.

Војна

Аустро-немачка офанзива против Италије заустављена је на реци Пиави, и сви покушаји удружених непријатељских снага, да пробију нове италијанске линије остали су до сад без резултата. За то се има заједљати солидарном отпору италијанског народа, као и благовремено приспелим англо-француским појачањима. Немачки покушај, да коморомитије општу војну ситуацију редством италијан. фрон-

та није успео. Успеси су остали локалног карактера, и сад више нема вероватности, да се они могу даље развијати. Сваки дан доноси знатно побољшање војне ситуације у Италији.

Томе допринели врло много притисак, који Англо-Французи врше на Немце у Фландрији и Француској. Очајни покушаји Немаца да поправе своју ситуацију на томе бојишту остају без резултата. Енглески дописници са тога фронта на основу аутентичних обавештења јавља-

ју, да је немачки пораз на западном фронту апсолутно осигуран.

За то време у Палестини Енглези настављају своје напредовање. Непријатељски фронт тамо је јако поколебан. Турске трупе су потпуно деморалисане, и присуство Фалкенхајново не може да поправи ситуацију. Пад Јерусалима, који ће имати сиљног одјека у отоманској империји, већ је питање времена.

На осталим фронтovima ситуација је у главном без промена. X.

АКЦИЈА САВЕЗНИКА

Пред енергичним мерама

Лондон, 6. новембра.

„Дејли Хроникл“ пише, да је Лојд Џорџ, као и сви Енглези, мишљења, да је повраћање територија, које је непријатељ подјармио, главна дужност Савезника. Евакуација свих области, окупираних од централних сила и њихових савезника мора бити први услов мира Споразума. Наш садашњи циљ треба да буде да одржимо што тешњи савез са браноцима права и да спречимо противника да прошири своје окупације.

„Да се постигне тај резултат, намећу се измене у нашим војничким плановима. То ће бити посао савезничког врховног ратног комитета. Јасно је, да незгода, коју је поднела Италија, мора променити наш план вођења рата. Савезници су решени на енергичне мере. Они ће проучити пажљиво ситуацију и донеће одлуке о општој акцији. Италијански фронт сматраће се као продужење западног фронта.“

Пол Лер

ТУЖНЕ, А СЛАВНЕ УСПОМЕНЕ

Око 2. октобра 1915. године отпочела је српска војска повлачење, бранећи стону своју територију до крагујевачких висова, куда је приспела 13. октобра. Аустро-Немци, сигурни у помоћ Бугара, који су првог октобра без објаве рата напали граничне трупе, напали су на Србију са већим снагама и огромном артиљеријом, преносећи тако на Исток позорницу операција, после претрпеног пораза у Шампани.

Храбри војници Краља Петра дали су херојски и очајан отпор, са жилавошћу, својственом брђанима. Али, упркос многобројним успесима и губицима, који су нанети непријатељу, нападнути са свих страна, они су морали одолевати Аустро-Мађарима, Немцима и Бугарима на Дрини, Сави, Дуцаву, на свима својим брдима и у свима својим равницама. Под притиском огромних снага, они су морали да се повлаче с брда на брдо, с реке на реку, и после једин-

ственог маневра код Качаника одступили су кроз албанске кршине и црногорска брда. Свет је се тада питао, да ли ће то бити од пресудног утицаја по свршетак рата.

Српски се војници нису предавали, јер нису хтели окаљати част. А да ли су ишли на то, да сви изгину?! Постоји уверење, да би они били за то способни. Што су онда учинили, било је много веће и лепше. То је величанственије од најлепше епопеје. Војска, лишена свега, остављајући непријатељу жене, децу, старце, своје другове и добра није се хтела предати. Она је претпоставила да се бори, јер је имала вере у будућност, па је чак и на умору веровала у победу....

У редовима ових поносних, иако савладаних ратника говорило се да им Французи иду у помоћ и да су се искрцали у Солуну. Њима се чинило, да би све било спасено, кад би чули, да запева галски пе-тао!

